

UDENRIGSMINISTERIET MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS OF DENMARK

DEBAT: DET AFGHANSKE HUS

Debatindlæg af forsvarsminister Gitte Lillelund Bech, udenrigsminister Lene Espersen og udviklingsminister Søren Pind i Berlingske Tidende den 19. juli 2010.

Med lov skal land bygges. Ordene stammer fra Jyske Lov fra 1241 og er en af hjørnestenene i det danske demokrati, vi møjsommeligt har bygget op. Grundstrukturen i det danske byggeprojekt blev dog først færdiggjort med Grundloven i 1849.

Det tog altså mange år for os at bygge det danske hus. Det vil det også gøre for afghanerne, der i disse år bygger løs på et nyt Afghanistan. Og én ting er sikkert: Bygmestrene må og skal være afghanerne selv. Vi kan bare hjælpe, og det er netop, hvad vi gør. I Afghanistan går vi nu ind i en omstillingsproces, der medfører, at afghanerne gradvist selv skal overtage det fulde ansvar for deres egen sikkerhed, regeringsudøvelse og udvikling.

Det er den proces, der skal sikre, at Afghanistan ikke igen bliver et fristed for terrorister, hvor de kan forberede angreb mod os i Danmark og mod vore allierede.

Mange tvivler på, om det overhovedet er muligt at bygge et trygt og sikkert afghansk hus.

Men havde vi nogensinde troet, at det ville blive nemt? Oprørsstyrkerne lægger sig ikke bare ned og giver op. Det ved vi. Men de kan ikke bekæmpes med våben alene. Der er brug for en politisk forsoningsproces, hvor de mange oprørere, som ikke er religiøse fanatikere, kan overbevises om, at der også er et rum til dem i det afghanske hus. Rum som de vil få mulighed for at indrette, som de vil, inden for den grundstruktur, der er fastlagt i den afghanske forfatning. Det bliver et af de centrale emner for den store, internationale konference i Kabul i morgen.

Hvad er så vores mål, når vi taler omstilling? Vi kommer ikke til at videregive nøglen til et fuldt færdigt hus. Vores ambition er i stedet at lægge grunden til, at afghanerne kan fortsætte deres eget byggeprojekt. Og sikkerhed er fundamentet til det hus. Det er det, der skal holde oprørerne nede og gøre det muligt, at genopbygningsindsatsen kan tage yderligere fart.

De allierede styrker - herunder vores danske kampgruppe - gør her en meget stor indsats.

Den danske kampgruppe er engageret i hjertet af kampen mod oprørerne, nemlig Helmandprovinsen.

Den opgave skylder vi vores udsendte vores dybeste tak for at løse. De er spydspidsen i kampen mod oprørerne. De danske soldater hjælper dermed både os selv og afghanerne til en tryggere tilværelse. Vi er nemlig ikke mindst i Afghanistan for vores egen sikkerheds skyld. Det er grundstenen i Afghanistan-strategien, som et bredt flertal i Folketinget står bag. Under Taleban blev Afghanistan til et arnested for global terror. Det må ikke ske igen. Det mener 94 pct. af afghanere også, så det er et fælles mål.

Heldigvis sker der noget på sikkerhedsfronten i Helmand-provinsen. Nye afghanske og internationale tropper er i stort tal kommet til området.

Samtidig opstilles der nye politienheder, som på sigt skal overtage sikkerhedsansvaret omkring byerne.

Rekrutteringen til de afghanske sikkerhedsstyrker - både til hæren og til politiet - overgår på landsplan de mål, som vi har sat os. Allerede nu i juli er vi tæt ved at opfylde delmålsætningen for oktober 2010 om opstillingen af 134.000 afghanske soldater og 109.000 afghanske politibetjente.

Vi og vore allierede er således i gang med at opbygge de afghanske tropper, der skal overtage sikkerhedsansvaret i Afghanistan efter os.

Kan vi så ikke bare lade afghanerne klare det hele selv allerede nu? Nej, processen er skrøbelig og tager tid. Det ved oprørerne, og de ved også, at jo flere lokale sikkerhedsstyrker som kommer til, jo længere er de fra magten. Derfor sætter de alt ind for at stoppe udviklingen med angreb og bomber. Det er lige nu, i denne kritiske fase, helt afgørende, at vi ikke vakler, men står fast.

Til gengæld er der lys forude. Allerede nu er vores rolle så småt begyndt at ændre sig. Efterhånden som vores træningsindsats bringer frugt, vil vi kunne træde mere tilbage og overdrage en større del af sikkerhedsopgaverne til afghanerne selv.

Et vigtigt første skridt i den retning var ankomsten af den afghanske bataljon til det danske operationsområde i

Helmand. Afghanerne lærer nu at have tillid til de afghanske soldater, og der er en national stolthed for afghanerne i, at afghanere selv løser opgaverne.

Men et sikkert fundament er ikke nok. Huset skal også bygges. Myndighederne skal forbedre evnen til at skabe lov og orden og levere serviceydelser til befolkningen. Sammen med en mere stabil social og økonomisk udvikling er det de mure, der får afghanerne til at se et hus, de ønsker og tør bo i. Danmark skal derfor hjælpe med en samtænkt indsats.

Samtænkning, der indebærer et tæt samarbejde mellem vores danske soldater og vores civile genopbygningsudsendte, kan sammenlignes med, at der er behov for mange slags håndværkere for at bygge et hus. Soldaterne lægger fundamentet, mens vores genopbygningsudsendte hjælper med murene og resten af huset. Her er der tale om et langtidsprojekt, hvor afghanerne får brug for vores hjælp, mange år efter at den sidste soldat er rejst hjem. Allerede nu kan vi dog se fremskridt. Afghanistan's økonomi vokser hastigt. De nationale udviklingsprogrammer forbedrer gradvist befolkningens vilkår. Et af dem, Solidaritetsprogrammet, søger nu at opbygge lokaldemokrati i to tredjedele af Afghanistan's landsbyer omkring fælles projekter såsom brønde, veje og vandingskanaler. Et andet program yder mikrolån til 400.000 afghanere - heraf 60 pct. kvinder - så de kan starte små virksomheder. Det har skabt ca. 750.000 nye jobs. Det er den slags, der vil skabe den langsigtede stabilitet i Afghanistan.

Der er dog også negative træk. Den afghanske regering holder alt for ofte reformer tilbage. Korrupsion er udbredt overalt. I alt for mange tilfælde er det overklassen, der høster gevinsten, mens almindelige mennesker har vanskeligere adgang til udviklingens goder. Det skaber afstand mellem regeringen og befolkningen, og det er farligt, for det fremmer oprørernes sag. Og det gør selvsagt vores opgave sværere.

Danmark vil derfor fortsat skarpt påtale og gribe aktivt ind, når vi bliver opmærksomme på uregelmæssigheder, og vi vil bidrage til at gøre afghanerne bedre i stand til selv at imødegå korrupsion.

Vi har et naturligt fokus på de danske soldater i Helmand. Nyhedernes billede af situationen kan være ret pessimistisk. Men bag fronten ses en begyndende positiv udvikling. Sikkerheden er forbedret i de befolkningstætte områder.

Kampene står i randområderne som fx nord for Gereshk i det danske ansvarsområde. Korrupte ledere i Helmand er blevet skiftet ud. Lokaladministrationer er nu etableret i 10 af Helmands 14 distrikter, så myndighederne kan nå bedre ud til lokalbefolkningen. Der er nu 103 åbne skoler mod kun 47 i 2008. Opiumproduktionen er faldet med en tredjedel; bønderne overgår til anden produktion.

Over 90 km vej er repareret, og det skaber adgang til nye markeder. De markeder i Helmands hovedbyer, der før var tomme, bugner nu af varer, og er fulde af mennesker. Uden for kampzonen er der alt i alt større tillid til fremtiden end tidligere.

Meget er i det hele taget sket siden Taleban-regimet.

I 2001 gik 700.000 børn i skole; ingen af dem piger. Taleban bankede dagligt totalitær propaganda ind i hovedet på analfabeter. Nu går 7 millioner børn i skole, en tredjedel af dem er piger, og adgangen til de videregående uddannelser er eksploderet. Den udvikling fortsætter, men effekten kommer først for alvor senere. Flere bliver bedre til at danne sig deres egne meninger og vil ikke længere være nemme ofre for manipulation. Herved bliver uddannelse et skjold mod radikaliserings i det afghanske samfund.

Talebans totale informationsmonopol er også brudt, og det tænder et håb. Før var der knippelbaseret meningskontrol; nu er der 16 uafhængige TV-stationer og 60 frie radiokanaler og et utal af NGO'er, der dagligt kræver politiske forbedringer.

Det betyder bestemt ikke, at den afghanske regering er i mål endnu - der er stadig meget at gøre.

Men friheden spirer frem i Afghanistan, og det skal vi fortsætte med at støtte. Ytringsfriheden er et bolværk, som man ikke bare kan fjerne igen.

Ytringsfrihed er som de øvrige frihedsrettigheder vanedannende: Har man én gang haft dem, er meget få indstillet på at tabe dem igen.

Danmarks indsats i Afghanistan har ikke været gratis. Vi har ydet store menneskelige ofre. Vi skylder alle vores udsendte den største respekt. De har valgt at gøre en forskel for vores sikkerhed og for det afghanske folks skyld. Og med vores hjælp kan afghanerne bygge et solidt hus, som både af navn og af gavn er deres eget. Det er målet for vores indsats.

»Vi skylder alle vores udsendte den største respekt.

De har valgt at gøre en forskel for vores sikkerhed og for det afghanske folks skyld. Og med vores hjælp kan afghanerne bygge et solidt hus, som både af navn og af gavn er deres eget. Det er målet for vores indsats.
